

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES SOCIALS

SEMINARI DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

ÍNDEX

1.- Recursos humans

2.- Recursos materials

3.- Cursos, grups i matèries

4.- Objectius del Seminari per al curs escolar 2015-16

5.- Atenció a la diversitat

6.- Avaluacions, recuperacions i acreditacions

7.- Programació d'ESO

8.- Programació de Batxillerat

9.- Competències bàsiques

10.- Activitats extraescolars

1 - RECURSOS HUMANS

El Departament de Ciències Socials està format, segons el pla d'estudis vigent pels Seminaris de Geografia i Història, de Filosofia i de Religió. Pertanyen al Seminari de Geografia i Història els següents professors i professores:

- **Montse Amorós**
- **Anna Isabel Argilés Palomo**
- **Pere Pau Gómez**
- **Carme Molina**
- **Lucas Sanmiguel**

Professors i professores que imparteixen alguna matèria del seminari:

- **Lourdes Castells Gasulla**, del Cos de Primària, destinada com a professora de Pedagogia Terapèutica al centre.

La cap de Seminari enguany és **Anna Isabel Argilés Palomo**.

2 - RECURSOS MATERIALS

El seminari disposa de mapes i un stock d'atles (alguns d'ells en mal estat, de manera que convé anar-los renovant), llibres, un fons de documentals geogràfics, històrics i artístics, i pel·lícules de ficció. Igualment el Seminari disposa d'un seguit de mapes murals de caràcter històric o geogràfic. També hi ha mapes emmarcats penjats al Seminari, així com cartells de caràcter històric, geogràfics o artístic, penjats o dipositats al Seminari, i una col·lecció d'atles multimèdia en format CD.

S'ha de dir que una part considerable dels llibres i algunes de les cintes del Seminari estan dipositats a la Biblioteca, encara que una part d'aquests llibres, antics o poc consultats, però de valor, han estat dipositats al Seminari per evitar la seva eliminació.

Anualment el Seminari té aturada la renovació, ampliació i actualització parcial de tot aquest material per manca de pressupost.

L'habitació esmentada del Seminari en ocasions és emprada per rebre-hi pares, alumnes o impartir-hi classes a grups reduïts.

Pel que fa als materials curriculars, aquest curs s'utilitzen els següents llibres de text:

- 1er. d'ESO: ***Geografia i Història***, Ed. Teide
- 2on. d'ESO: ***Geografia i Història***, Ed. Santillana
- 3er. d'ESO: ***Geografia***, Ed. Teide
- 4rt. d'ESO: ***Història***, Ed. Santillana

- 1r Batxillerat: ***Història del Món Contemporani***, Ed. Barcanova (Matèria de modalitat)
- 1r Batxillerat: ***Geografia***, Editorial Barcanova (Matèria de modalitat)
- 1r Batxillerat: ***Economia***, Editorial Mac. Grau Hill (Matèria de modalitat)
- 1r Economia d'empresa, Editorial Mac. Grau Hill (Matèria de modalitat)
- 2n Batxillerat: ***Història***, Ed. Barcanova (Matèria Comuna)

Es disposa també de material adaptat per als alumnes amb necessitats especials, en connexió amb l'Aula d'Acollida.

3 - CURSOS, GRUPS I MATÈRIES

Aquest curs s'imparteixen en el centre estudis diürns d'ESO i Batxillerat y les matèries y nivells són impartits com segueix:

- **PRIMER D'ESO**
Montse Amorós i Lourdes Castells
- **SEGON D'ESO**
Pere Pau Gómez i Lucas Sanmiguel
- **TERCER D'ESO:**
Anna Argilés i Lucas Sanmiguel
- **QUART D'ESO:**
Carme Molina i Lucas Sanmiguel
- **BATXILLERAT :**
 - **Història del Món Contemporani**, Matèria de modalitat (4 hores setmanals) la imparteix Lucas Sanmiguel
 - **Història**. Matèria comuna (4 hores lectives setmanals per grup) a càrrec de Montse Amorós.
 - **Geografia**. Matèria de modalitat (4 hores lectives setmanals) a càrrec de Carmen Molina.
 - **Economia**. Matèria de modalitat (4 hores lectives) a càrrec d'Anna I. Argilés.
 - **Economia d'empresa**, Matèria de modalitat (4 hores lectives) a càrrec d'Anna I. Argilés.

4 - OBJECTIUS DIDÀCTIS I FUNCIONAMENT INTERN DEL SEMINARI PER AL CURS ESCOLAR 2015-16

Mantenen la seva validesa els aspectes assenyalats en cursos anteriors:

1. .Continuar les indicacions de la Coordinadora Pedagògica passa pel que fa a seleccionar i concretar les competències bàsiques de l'àrea de Ciències Socials i de l'àrea de Llengua especialment ja que el nostre centre participa durant aquest any en el Pla d'impuls de la lectura.. Els alumnes de la matèria d'economia llegiran "La Bona crisi" de Jordi Pigem o "La fam al món explicada al meu fill" de Ziegler i els de Història de segon de batxillerat llegiran "Història de una maestra" de Josefina Aldecoa. Aquest curs, les lectures seran ofertades com a activitat voluntària. Alhora insistirà en el reforç d'aspectes de càlcul matemàtic aplicat a les Ciències Socials
2. .Reforçar les competències comunicatives insistint en l'expressió oral i escrita, i la comprensió lectora.
3. .Potenciar l'ús de les TIC a partir de la creació de blogs per part dels alumnes
4. .Revisar els recursos materials del Seminari
5. .Usar el DRIVE com a arxiu del seminari i a l'hora com a mitjà de comunicació entre els diferents membres del seminari,

(Per a més detall *vid.* el que es diu per part del nostre Departament en el Pla de Centre)

5 – ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Els materials d'ESO emprats tenen una metodologia adequada als diversos ritmes i estils d'aprenentatge que poden presentar els/les diferents alumnes. Com a punt de partida es tenen en consideració dos àmbits de diversitat :

- La capacitat per aprendre: En aquesta etapa escolar cada alumne/a té la seva pròpia capacitat per aprendre coses i retenir-les, però això no és sinònim de capacitat intel·lectual. També es tindrà en consideració les preferències dels estudiants.
- D'altra banda en condicions favorables tots els alumnes poden assolir un nivell mínim, tenint en compte els diferents ritmes d'aprenentatge i de treball.

En aquest, el professor o professora ha d'orientar la seva intervenció a l'aula en funció de la diversitat de formes d'aprenentatge que es poden produir entre els alumnes, i aquesta és també la finalitat perseguida en el desenvolupament de les activitats de totes les unitats didàctiques al llarg del curs, sempre tenint en compte que el nivell d'heterogeneïtat suportable té un límit i que la motivació de l'alumne és molt complexa i depèn de diversos factors. Poden influir en la motivació l'historial d'èxit o bé de fracàs que l'alumne hagi pogut tenir fins aquell moment, i el procés d'aprenentatge seguit, que pot presentar múltiples variants en funció de la procedència geogràfica, social i familiar de l'alumne, així com dels centres on hagi estudiat amb anterioritat. D'ací la conveniència de realitzar qüestionaris i avaluacions inicials, encara que siguin orals, per adaptar el procés d'ensenyament a les característiques i necessitats de l'alumne.

El seminari compta amb dossiers adaptats per a alumnes amb dificultats d'aprenentatge, la major part proporcionat per les editorials que es fan servir.

6 - AVALUACIONS, RECUPERACIÓ I ACREDITACIÓ

AVALUACIONS A L'ESO

Segons el curriculum de Ciències Socials l'avaluació és un dels principals components de l'acció educativa i no pot romandre invariable. L'avaluació, a més d'analitzar el desenvolupament de l'alumne, permet assolir informació sobre els processos i resultats desenvolupats i atesos per l'acció educativa, a fi d'analitzar-los i prendre decisions sobre ells. La informació que proporciona l'avaluació ha de fer possible:

- .- Que l'alumne prengui consciència dels factors que afavoreixen la seva formació i reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge.
- .- Que el professor reflexioni sobre la seva tasca docent, tot valorant cadascun dels elements que són presents a la programació docent a l'aula.

Característiques de l'avaluació

L'avaluació i la qualificació de cada alumne han de ser coherents amb l'opció psicopedagògica que fonamenta el Disseny curricular i també ho han de ser amb els objectius i orientacions metodològiques. Des del punt de vista de l'opció psicopedagògica, l'avaluació de l'alumne ha de:

- .- Posar èmfasi en el desenvolupament del procés d'aprenentatge dels alumnes, és a dir, ha de ser contínua.

- Ha de ser individualitzada i diversificada.
- Atendre els processos de pensament de l'alumne i al desenvolupament de les seves capacitats generals, a més de fer-ho amb el volum de coneixements adquirits.
- Obtenir fonaments objectius sobre el grau de desenvolupament i aprenentatge assolits pels alumnes, amb la finalitat d'orientar-los cap a un tipus o altre d'activitat com a sortida dels seus estudis.

Criteris sobre l'avaluació dels alumnes

L'avaluació dels aprenentatges de cada alumne a l'ESO ha de ser contínua, amb observació sistemàtica del procés d'aprenentatge i integradora, o sigui adaptada a les diferents àrees i crèdits del currículum amb una visió global del procés d'aprenentatge de l'alumnat al llarg de l'etapa. L'avaluació s'ha de dur a terme tenint en compte els objectius generals i terminals de cada àrea, d'acord amb els següents fonaments:

- Determinació clara i prèvia dels objectius
- Anàlisi i interpretació de les actuacions i activitats a la classe en funció dels objectius
- Adopció de decisions en funció dels objectius a assolir

Seguint aquest model avaluatiu el Seminari ha concretat diversos aspectes que poden formar part d'aquests criteris:

Avaluació inicial: Es farà, si el professor/a ho creu convenient, a través d'un qüestionari, oral o escrit, que hom aplicarà en començar cada crèdit per esbrinar els coneixements previs dels alumnes pel que fa a alguns aspectes bàsics del contingut conceptual i procedimental. Aquesta activitat permet observar alhora l'estat inicial de cada alumne i el panorama global de la classe, identificar els coneixements reals dels alumnes respecte del contingut de la unitat i motivar el seu estudi. En tot cas, aquesta avaluació inicial tindrà un valor purament orientatiu, no quantificable.

Avaluació formativa: Abasta el conjunt d'activitats formatives i de seguiment, que es duen a terme a la classe i a casa, de forma continuada al llarg del procés d'aprenentatge de cada unitat didàctica. El dossier o llibreta de l'alumne recull aquestes activitats. Els qüestionaris orals sobre les activitats o explicacions o activitats ja realitzades completen aquesta avaluació. L'actitud i els hàbits dels alumnes cal valorar-los tant en activitats a l'aula com en el treball realitzat a casa.

Aquesta part de l'avaluació es valora amb la següent quantificació (aquesta distribució percentual és orientativa ja que es considera que la evaluació és individual i pot variar en cada cas):

1. un 55 % per a 1er. d'ESO
2. un 50 % per a 2on. d'ESO
3. un 45% per a 3er. i 4rt. d'ESO.

La resta de la nota, fins al 100% vindrà donada per proves escrites (exàmens).

Avaluació sumativa: En aquesta part de l'avaluació cal tenir en compte aquests aspectes:

- 1.-Les notes de l'avaluació formativa, que amb caràcter indicatiu, car s'han d'adaptar a les característiques de cada classe.
- 2.-Les proves d'avaluació sumativa pròpiament dita han d'estar elaborades amb una estructura similar a les activitats d'aprenentatge realitzades pels alumnes i referides a un o més objectius coneguts prèviament pels alumnes.
- 3.-Aquesta part de l'avaluació es valora amb la següent quantificació:
 4. un 45 % per a 1er. d'ESO
 5. un 50 % per a 2on. d'ESO
 6. un 55% per a 3er. i 4rt. d'ESO.

AVALUACIÓ AL BATXILLERAT

Els criteris d'avaluació del batxillerat varien respecte dels de l'ESO. En aquest cas, els deures fets a casa, la intervenció a l'aula, l'interès i altres feines contaràn en cada cas, segons acordí el professor o professora de la matèria. La realització de treballs de síntesi, monogràfics o petites recerques i la seva exposició a classe es valoren també com a activitats d'avaluació formativa i el seu valor es determinarà en cada cas. En qualsevol dels casos, els exàmens realitzats dins de cada avaluació contabilitzaran igual, a no ser que prèviament s'expliciti lo contrari.

Criteris d'avaluació

Criteris generals

- Nombre d'exàmens per avaluació: Mínim dos, el valor dels quals serà a parts iguals.
- Els exàmens puntuats per sota de 3 no fan mitjana.
- El valor d'altres feines que cada professor o professora demani serà puntualment informat.
- Es valorarà la progressió de cada alumne de forma individual.
- Les faltes d'ortografia podran baixar 0,1 punts fins a 1 punt..
- **A batxillerat**, les frases que no expressin objectivament el que haurien de dir, encara que se'n pugui intuir el significat, no s'acceptaran.
- Es valorarà la presentació de les feines.

- L'assistència a classe és obligatòria i, en cas d'absències injustificades, afectarà la nota tal i com es recull a la normativa general del centre.

Recuperacions

- **A l'ESO** es recuperarà cada avaluació de forma immediata a la seva finalització.
- **A Batxillerat** es recuperaran els exàmens suspesos per sota de 4 a final de curs.
- **La matèria de Història de segon de batxillerat** tindrà avaluació continua.
- Al mes de setembre es recupera tota la matèria.

(Queda a criteri de cada professor o professora la possibilitat de modificar algun d'aquests acords en cas que l'evolució de l'alumne sigui positiva

Les activitats de recuperació de les avaluacions a l'ESO consisteixen a:

- .- El professor pot demanar a l'alumne el lliurament de treballs i exercicis incorporats en el llibre de text o vistos a classe.
- .- Realitzar una prova escrita de continguts mínims.

Es podrà donar a l'alumne que no hagi superat els objectius mínims en el curs anterior un treball suplementari o de reforç per realitzar a l'estiu. També es recomanarà la inclusió d'aquest alumne en un grup flexible si és possible.

Les recuperacions de matèries pendents del curs anterior de Batxillerat consisteixen a realitzar un examen sobre el temari realitzat en el curs anterior, que pot ser acompanyat per algun treball individual. Aquestes proves es fan a l'octubre i a l'abril.

7 - PROGRAMACIÓ D'ESO

PRIMER CICLE: PRIMER CURS

Temporització:

1. **1ª Avaluació: Unitats 1, 2, 3 i 4 de Geografia**
2. **2ª Avaluació: Unitats 5 i 6 de Geografia, i 1 i 2 d'Història**
3. **3ª Avaluació: Unitats 3,4, 5 i 6 d'Història**

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals.

GEOGRAFIA

Objectius

- 1.-Conèixer i utilitzar correctament el vocabulari geogràfic bàsic.
- 2.-Llegir i interpretar tipus diferents de mapes i de plànols.
- 3.-Identificar en un planisferi els dos hemisferis, els continents i les seves característiques.
- 4.- Situar correctament els punts cardinals.
- 5.-Comprendre i utilitzar els conceptes de longitud i de latitud.
- 6.-Interpretar i utilitzar les escales gràfica i numèrica en tipus diferents de plànols.
- 7.-Conèixer les característiques del relleu i dels rius d'Espanya. i de Catalunya.
- 8.-Determinar els factors que incideixen en l'alternança del dia, la nit i les estacions.
- 9.-Conèixer, saber identificar i descriure els elements que caracteritzen el medi natural d'Espanya i Catalunya

Fets, conceptes

- 1.-La representació de l'espai
- 2.-La terra en el sistema solar: moviments i mesura del temps.
- 3.-Els components del medi físic.
- 4.-Continents i oceans.
- 5.-El paisatge com a resultat d'elements naturals. Grans unitats paisatgístiques.
- 6.-Recursos naturals i sostenibilitat: amenaces i riscos naturals.

Procediments

Interpretació i representació de l'espai:

1. Aplicació de tècniques d'orientació espacial (situació i orientació a l'espai).
2. Confecció, lectura i interpretació de plànols i mapes de diferents característiques i escales.
3. Identificació i causalitat dels diferents tipus de projeccions .
4. Anàlisi, elaboració i lectura de la representació del relleu.
5. Identificació dels factors que determinen l'alternança del dia i de la nit i les estacions.
6. Identificació dels elements que influeixen en el clima.
7. Lectura i anàlisi del paisatge.
8. Identificació dels paisatges naturals d'Espanya.
9. Estudi del paisatge natural de Catalunya i de la seva diversitat

Valors, actituds

- 1.-Interès per conèixer el patrimoni natural.natural.
- 2.-Sensibilització envers el medi natural.
- 3.-Conscienciació de la necessitat de preservar el medi ambient i de les limitacions dels recursos naturals.
- 4.-Mostrar interès per aprendre.
- 5.-Mostrar respecte envers els altres.
- 6.- Participar activament.
- 7.- Prendre consciència del propi progrès.
- 8.- Presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

HISTÒRIA

Objectius

- 1.-Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari històric.
- 2.-Observar registres cartogràfic prt obtenir informació.
- 3.-Elaborar eixos cronològics i localitzar-hi els períodes de la història de la humanitat i els períodes dels fets estudiats.
- 4.-Situat en el temps i en l'espai les grans àrees de les cultures estudiades.
- 5.- Identificar i situar en el temps i en l'espai aspectes econòmics, polítics, socials i culturals de les primeres societats fins a l'època classica.
- 6.-Identificar aspectes econòmics, polítics, socials i culturals de la Catalunya. antiga i medieval.
- 7.-Obtenir informació de fionts primàries i secundàries.
- 8.-Confeccionar treballs de síntesi, resums, murals, etc.

Fets, conceptes

- 1.-La mesura i la representació gràfica del temps històric. La periodificació històrica.
- 2.-El procés d'hominització i la prehistòria. La prehistòria a Catalunya.
- 3.-Els primers imperis agraris. Egipte i Mesopotàmia. Les seves manifestacions artístiques.
- 4.- Les civilitzacions clàssiques Grècia. Empúries. L'art grec.
- 5.-Les civilitzacions clàssiques. Roma. La Hispània Romana. L'art romà.
- 6.-La romanització en l'àmbit territorial català.

Procediments

- 1- Identificació de categories temporals ritmes, successió, simultaneïtat, continuïtat-canvi, durada).

- 2- Ús de la cronologia i codis per a mesurar el temps històric. Representació gràfica del temps historic.
- 3- Identificació de relacions de causa-efecte i de causalitat històrica.
- 4- Ús de fonts, documents i testimonis històrics de caràcter primari i secundari.
- 5- Adquisició i ús de vocabulari historic.

Valors, actituds

- 1.-Valoració del patrimoni històric i artístic de les societats històriques estudiades i actitud favorable vers la defensa i la conservació d'aquest patrimoni.
- 2.-Interès per conèixer el patrimoni històrico-artístic de Catalunya i actitud favorable vers la defensa i conservació d'aquest patrimoni.
- 3.-Actitud favorable vers cultures diferents de la nostra.
- 4.-Mostrar Interès per aprendre.
- 5.-Mostrar respecte envers els altres.
- 6.- Participar activament.
- 7 Presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

PRIMER CICLE: SEGON CURS

Temporització

- 1ª Avaluació: unitats , 2, 3, 4 i 5 d'Història
- 2ª Avaluació unitats 6 i 7 unitats restants d'Història .
- 3ª Avaluació: Història 3, 4, 5 i 6. (La geografia s'impartirà a tercer curs)

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals, tenint present que el fet que a Tercer faran només Geografia, pot fer necessari intensificar el pes de la Història.

HISTÒRIA

Objectius

- 1.-Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari històric bàsic.
- 2.-Llegir i comprendre textos històrics.
- 3.-Observar i analitzar material cartogràfic, gràfic i audiovisual per extreure'n informació històrica.
- 4.-Localitzar en eixos cronològics els períodes i els fets estudiats.
- 5.-Conèixer les característiques de la ciutat medieval.
- 6.-Identificar i situar en el temps i en l'espai l'expansió i l'organització de la Corona d'Aragó en els segles XIII i XIV.

7.-Establir la relació entre la Generalitat dels segles XIV i XV i l'actual

Contingut de fets i conceptes

1. Les invasions i la fi del món antic. Judaisme i cristianisme. Bizanci.
2. L'aparició i l'expansió de l'Islam. Al-Andalus. El seu llegat a Catalunya.
3. L'Alta Edat Mitjana (segles VII-XII). Els regnes cristians a la península Ibèrica. Feudalisme i art romànic.
4. Els orígens nacionals de Catalunya (VIII-XII). La formació dels comtats catalans en una terra de frontera.
1. El feudalisme a la Catalunya Vella. Les primeres institucions catalanes.
5. Europa medieval: de l'expansió a la crisi de la Baixa Edat Mitjana (XIII-XV). Els regnes cristians (Navarra, Portugal, Castella-Lleó). Les institucions medievals i les ciutats. L'art gòtic.
6. La corona catalanoaragonesa: expansió i crisi (XIII-XV). Les Corts catalanes i l'origen de la Generalitat de Catalunya.
7. L'Edat Moderna. Els grans descobriments geogràfics
8. Reforma i Renaixement
9. El projecte imperial dels Habsburg
10. Les potències atlàntiques
11. De la monarquia autoritària a la monarquia absoluta
12. Catalunya dins de la monarquia hispànica.

Procediments

- 1.-Comprensió i ús correcte del vocabulari històric bàsic.
- 2.-Observació de material gràfic i audiovisual per obtenir informació.
- 3.-Confecció i lectura de mapes temàtics.
- 4.-Localització dels fets i períodes històrics estudiats en un fris cronològic
- 5.-Identificació i classificació de fonts històriques primàries i secundàries.
- 6.-Anàlisi de les causes i conseqüències dels fets històrics.
- 7.-Elaboració, lectura i interpretació de quadres, esquemes i resums sobre aspectes diversos d'una època determinada a partir de fonts diverses.
- 8.-Identificació dels factors que generen els canvis històrics i distinció entre els estructurals i els conjunturals.

Valors i actituds

- 1.-Valoració del patrimoni històric i artístic de les societats històriques estudiades.

- 2.-Respecte i valoració de la diversitat plurinacional, històrica i cultural present en l'Estat espanyol.
- 3.-Valoració de les fonts històriques proposades com a eina pel coneixement del passat.
- 4.-Interès per conèixer el patrimoni cultural i artístic de Catalunya.
- 5.-Interès per presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.
- 6.-Mostrar respecte envers els altres
- 7.- Participar activament

SEGON CICLE: TERCER CURS

Temporització:

1. 1ª Avaluació: Unitats 1, 20,19,4,5,6
2. 2ª Avaluació: Unitats 10,11,12,13,14,15,16
3. 3ª Avaluació: Unitats 17,18,19

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals.

Objectius

- 1.-Utilitzar el vocabulari geogràfic bàsic.
- 2.-Interpretar tipus diferents de mapes i plànols.
- 3.-Conèixer la diferència entre paisatge natural i paisatge humanitzat.
- 4.-Identificar i interpretar els paisatges i les activitats humanes (agrari, industrial, urbà).
- 5.-Descriure i interpretar diversos paisatges agraris del món, d'Europa, d'Espanya i de Catalunya.
- 6.-Conèixer la problemàtica generada per l'explotació humana dels recursos naturals.
- 7.- Conèixer la distribució de la població i els factors que en determinen el creixement i les variables.
- 8.-Establir i diferenciar les etapes del creixement de la població mundial, analitzant-ne les variables.
- 9.- Analitzar el fenomen migratori i la seva manifestació a Espanya i a Catalunya.

- 10.-Situat en l'espai les grans àrees urbanes del món, d'Espanya i de Catalunya.
- 11.-Identificar i localitzar en divers material gràfic, els tipus d'indústries i les grans àrees industrials del món, d'Espanya i de Catalunya.

Contingut de fets i conceptes

1. La població i el poblament del món. Anàlisi demogràfica de Catalunya i d'Espanya.
2. Els recursos naturals i la seva explotació. Sostenibilitat i principals problemes mediambientals. Els problemes mediambientals a Catalunya i Espanya.
3. El sector primari: agricultura, ramaderia i pesca. Tipologia i paisatges agraris. Els principals paisatges agraris a Catalunya i Espanya.
4. El sector secundari: fonts d'energia, matèries primeres i indústria. Els paisatges industrials. Els paisatges industrials a Catalunya i Espanya.
5. El sector terciari: comerç, transports, comunicacions, turisme, serveis de benestar i d'oci. El turisme a la península Ibèrica.
6. Ciutat i urbanització del territori: estructura i funcions urbanes. Les xarxes urbanes de Catalunya i Espanya.
7. L'organització política del territori: nació, estat, comunitat autònoma i municipi en l'organització territorial d'Espanya. L'organització comarcal de Catalunya: origen històric i problemes actuals.
8. Les comunitats autònomes d'Espanya: diversitat física i humana.
9. Un món desigual. La mundialització. Desenvolupament i subdesenvolupament. Localització dels conflictes.
10. Un món divers: heterogeneïtat cultural al món. Les grans àrees culturals. La convivència de cultures.
11. La regió geogràfica: les grans regions del món.
12. Europa i la Unió Europea.

Procediments

- 1.-Observació de fotografies i material gràfic per obtenir informació.
- 2.-Lectura i interpretació de diversos tipus de plànols i mapes.
- 3.-Lectura i identificació de diferents tipus de paisatges a partir de diversos registres.
- 4.-Localització i identificació dels paisatges agraris del món, d'Europa, d'Espanya i de Catalunya a partir de diverses fonts (mapes, fotografies, textos....)
- 5.-Ús i comprensió del vocabulari geogràfic bàsic.
- 6.-Lectura i interpretació de gràfics, estadístiques, indicadors econòmics,..
- 7.-Elaboració de mapes temàtics.
- 8.-Observació de mapes temàtics per obtenir informació demogràfica, econòmica...

Valors, actituds

- 1.-Interès per conèixer la diversitat de paisatges generats per l'acció de l'home sobre el medi natural (agrari, industrial i urbà) i les activitats que se'n deriven.
- 2- Conscienciació de les limitacions dels recursos naturals.
- 3.-Conscienciació dels desequilibris demogràfics al món, a Europa i a Espanya.
- 4.-Conscienciació dels problemes que es deriven dels desequilibris econòmics.
- 5.-Presència de consciència de la problemàtica migratòria .
- 6.-Interès per presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

Educació per la ciutadania

Donada la singularitat de l'assignatura d'Educació per la ciutadania, els dos professors que la imparteixen van acordar que anirien programant la matèria en funció dels interessos que anessin manifestant els diferents grups d'alumnes de tercer, anirien complimentant-lo amb materials diversos. La temporització la marcarà en cada cas, la marxa del grup.

SEGON CICLE: QUART CURS

Temporització

1. 1ª Avaluació: Unitats 1, 2, 3, 4
2. 2ª Avaluació: Unitats 5, 6, 7 i 8
3. 3ª Avaluació: Unitats 9, 10, 11 i 12

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals.

Objectius

- 1.-Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari històric bàsic.
- 2.-Observar i interpretar material gràfic i cartogràfic per extreure'n informació històrica.
- 3.-Analitzar les causes i conseqüències que provoquen un fet històric.
- 4.-Conèixer els grans trets de la història catalana, posada en relació dialèctica amb les entitats polítiques més amples en què es troba a partir de la constitució d'aquestes.

- 5.-Comprendre els processos històrics en bona part com a fruit dels desequilibris socials i geoeconòmics.
- 6.-Valorar en la seva mesura el pes de l'individu en els processos històrics.
- 7.-Entendre els conceptes de nació i estat i les seves interrelacions, així com el seu caràcter històric.

Contingut de fets i conceptes

- 1.. L'edat moderna {III}: Il·lustració i despotisme il·lustrat. La guerra de Successió (1700-1714). l'Espanya borbònica de l'Antic Règim. Catalunya durant el segle XVIII.
2. La fi de l' Antic Règim: el liberalisme. la independència dels EUA i la Revolució francesa. El règim napoleònic.
3. L'Europa de la Restauració i els cicles revolucionaris de 1820, 1830 i 1848.
4. La modificació del mapa europeu: La unificació d' Itàlia i Alemanya.
5. La Revolució Industrial i les seves conseqüències. Anarquisme i socialisme. El moviment obrer. .
6. . L'expansió colonial europea. La Primera Guerra Mundial i les seves conseqüències. la Revolució russa.
8. El període d'entreguerres (1918-1939): l'evolució econòmica i l'aparició deis feixismes. L'evolució de l'URSS.
- 9.. La Segona Guerra Mundial. La fundació de l'ONU. La Declaració Universal dels Drets Humans. La guerra freda. la construcció d'Europa: de la CECA a la UE. De la coexistència pacífica a la dissolució de l'URSS.

Procediments

- 1.-Ús correcte de vocabulari històric bàsic.
- 2.-Anàlisi de les causes i conseqüències que provoquen un fet històric.
- 3.-Observació i interpretació de mapes històrics.
- 4.- Ús de fonts d'informació gràfica i audiovisual per obtenir informació.
- 5.Utilització de varies interpretacions historiogràfiques sobre un mateix fet.
- 6.- Ús de fonts orals i textuals per obtenir informació històrica.

Valors, actituds

- 1.-Valoració dels principis democràtics, de la convivència i de la tolerància.
- 2.-Conscienciació del caràcter dinàmic de la realitat social i rebuig dels essencialismes.
- 3.-Desvetllament del gust i l'interès per l'acció col·lectiva.

- 4.-Formació d'un criteri propi i rebuig de qualsevol actitud dogmàtica o etnocèntrica.
- 5.-Capacitat d'anàlisi crítica i racional.
- 6.-Conscienciació de la situació present a Catalunya en relació dialèctica amb la situació espanyola, europea i mundial.
- 7.-Interès per presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

8 - PROGRAMACIÓ. BATXILLERAT

PRIMER CURS: HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

EL CONTINGUT DE FETS I CONCEPTES

Imperialisme, colonialisme i els grans conflictes del segle XX

1. Característiques de l'imperialisme i del colonialisme
2. La cursa colonial i el repartiment d'Àfrica.
3. La formació de blocs d'aliances i les grans confrontacions bèl·liques de la primera meitat del segle XX. La seva inserció amb el moviment obrer.

Evolució recent

- 1 La descolonització i l'aparició del III Món
- 2 La crisi del bloc soviètic i la fi de la guerra freda
- 3 Les múltiples confrontacions N-S
- 4 La crisi actual del sistema econòmic

Objectius

1. Establir els conceptes bàsics que permetin comprendre el concepte d'Història, classificar la durada del temps històric i valorar la seva utilització com a eina científica per a la comprensió de l'evolució de les societats.
2. Utilitzar les fonts primàries i secundàries en la identificació i l'argumentació de la pluralitat de percepcions i interpretacions d'una mateixa realitat històrica.
3. Descriure les característiques de l'economia i la societat del segle XIX.
4. Identificar els esdeveniments més significatius que van caracteritzar la construcció de l'Estat liberal.
5. Elaborar síntesis i resums dels continguts treballats.
6. Localitzar geogràficament els principals escenaris dels fets de l'època i elaborar mapes conceptuals dels fenòmens estudiats.
7. Utilitzar amb correcció informació addicional extreta de llibres, enciclopèdies i diccionaris històrics en la realització d'exposicions orals i debats.
8. Formular hipòtesis explicatives per a les possibles preguntes plantejades sobre la realitat històrica, adquirint una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema d'acord amb les fonts consultades.
9. Utilitzar correctament el vocabulari específic pertinent.

SEGON CURS: HISTÒRIA

Objectius

1. Establir els conceptes bàsics que permetin comprendre el concepte d'Història i classificar la durada del temps històric.
2. Utilitzar fonts primàries i secundàries per interpretar la realitat històrica.

3. Veure la Restauració com a un retorn del poder polític al bloc de classes hegemònic. La pacificació del funcionament intern del sistema polític (el torn pacífic) i el retorn a la marginalitat dels sectors socials no hegemònics.
4. Analitzar la crisi del sistema de la Restauració (la polarització de la indústria a Catalunya i Euskadi i els seus problemes d'encaix en l'estructura socioeconòmica espanyola, el catalanisme i el basquisme, el desenvolupament del moviment obrer i les seves conseqüències, les seves fites polítiques de 1898 a 1917.
5. Estudiar la Dictadura com a darrera taula de salvació de la Monarquia borbònica, i com a resultat de la intensificació de la lluita de classes. Les seves característiques polítiques i el seu encavalcament en l'ona expansiva internacional dels anys 20. La crisi de 1929 i el creixement de l'oposició
6. Entendre el desenvolupament de la Segona República, com a emergència seriosa dels sectors socials, polítics i culturals tradicionalment marginats. L'intent de culminació de la revolució burgesa i la intensificació de les lluites socials. La situació a Catalunya. L'evolució a Catalunya en el període comprès entre 1931 i 1936.
7. Descriure les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la Guerra Civil espanyola.
8. Elaborar síntesis i resums dels continguts treballats.
9. Utilitzar amb correcció informació addicional extreta de llibres, enciclopèdies i diccionaris històrics en la realització d'exposicions orals i debats.
10. Formular hipòtesis explicatives per a les possibles preguntes plantejades sobre la realitat històrica, adquirint una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema d'acord amb les fonts consultades.
11. Evitar les interpretacions simplistes, dogmàtiques i personalistes en l'anàlisi de les situacions històriques, comprenent la importància del mètode històric.
12. Utilitzar les fonts primàries i secundàries.
13. Elaborar representacions gràfiques del temps històric en relació amb els esdeveniments més destacats del segle XX a Catalunya i Espanya.
14. Conèixer els orígens i l'evolució del període franquista i les seves conseqüències per a Catalunya.
15. Explicar l'evolució de la vida política espanyola i catalana en el període de transició a la democràcia.
16. Descriure la història recent de Catalunya i d'Espanya a nivell polític, econòmic i social.
17. Elaborar síntesis i resums dels continguts treballats.
18. Localitzar geogràficament els escenaris principals dels fets de l'època i elaborar mapes conceptuals dels fenòmens estudiats.
19. Utilitzar amb informació addicional realització d'exposicions orals
20. Formular hipòtesis explicatives sobre la realitat històrica, adquirint una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema d'acord amb les fonts consultades.
21. Utilitzar correctament el vocabulari específic pertinent.

22. Evitar les interpretacions simplistes, dogmàtiques i personalistes en l'anàlisi de les situacions històriques, comprenent la importància del mètode històric.

Continguts.

1. Economia del segle XIX

Trets generals de l'economia.

La població espanyola.

L'economia: el sector agrari.

Les bases de la Revolució Industrial.

La indústria tèxtil catalana.

Siderúrgia i metal·lúrgia.

Comerç i transports.

2. La societat del segle XIX

Trànsit de la societat estamental a la societat de classes.

El món rural. Els pagesos.

La burgesia.

Les classes populars urbanes, menestrals i obrers.

Els moviments obrers.

La cultura catalana del segle XIX.

3. La Restauració

La Restauració.

El sistema canovista.

L'oposició: els moviments republicans i obrers.

L'oposició: els nacionalismes.

La crisi del final del segle.

4. Societat i economia al primer terç del segle XX

La demografia.

Transformació i evolució de l'economia.

L'economia al camp.

La indústria.

La societat: idees generals.

El món rural.

La burgesia.

L'Església.

El proletariat.

5. La crisi del sistema de la Restauració

El regeneracionisme.

La lluita política a Catalunya fins a la Setmana Tràgica.

L'enfrontament social. La Setmana Tràgica.

La Mancomunitat.

Els temps difícils (1914-1917).

Els temps difícils (1918-1923).

La Dictadura (1923-1930).

6. La Segona República i la Generalitat de Catalunya (1931-1936)

De la monarquia a la República.

Els partits i les personalitats.

La Constitució del 1931 i l'Estatut de Catalunya.

Els problemes de la Segona República. El Bienni Reformista.

La República de dretes. El Bienni Negre.

Les eleccions del febrer del 1936.

7. La Guerra Civil

El "pronunciament" (cop d'Estat) del 18 de juliol.
La Guerra Civil. Elements polítics, econòmics, socials i militars.
La Guerra Civil a Catalunya.
Evolució de la guerra.

8. Els orígens del règim franquista. L'etapa "blava" (1939-1943)

Característiques generals del règim polític franquista.
L'etapa "blava" o feixista (1939-1943).
El govern del país del 1939 al 1945.
Economia i política econòmica.
La política internacional del període 1939-1943.

9. Els anys cinquanta. De l'immobilisme a les primeres transformacions (1944-1957)

La política internacional.
Evolució del sistema polític franquista (1943-1957).
Les transformacions econòmiques.
La vida cultural i social es comencen a moure.

10. La gran transformació del país (1958-1969)

La transformació econòmica i demogràfica.
Transformacions socials i culturals.
Conflictes i reivindicacions.
Les forces polítiques de l'oposició.
Els governs del període 1957-1969.

11. Del franquisme a la democràcia (1970-1977)

La crisi final del sistema franquista (1970-1975).
La transició cap al sistema democràtic (1975-1977).

12. La història recent (I). La vida política

Les eleccions a Corts Constituents el juny del 1977.
La Constitució del 1978.
L'autonomia de Catalunya.
La vida política a Catalunya.
L'Estat de les Autonomies.
L'evolució econòmica, social i política (1979-1982).
El govern socialista (1982-1996).

13. La història recent (II). Economia i societat

Espanya i Catalunya a la Unió Europea.
Població i territori.
Una nova fase de l'economia.
L'economia catalana.
Normalització lingüística i cultura.

Procediments

Procediments

1 Confecció de frisos cronològics a escala de successió i de simultaneïtat.

2. Utilització de fonts primàries i secundàries de tota mena per comprendre l'evolució dels fenòmens històrics.

3. Utilització de registres icònics i audiovisuals per a l'obtenció d'informació històrica.

4. Classificació i comparació dels diversos esdeveniments històrics segons la seva naturalesa.

5. Identificació de les relacions entre els diversos esdeveniments històrics.

6. Utilització de l'empatia històrica.

7. Anàlisi de les teories de causalitat i intencionalitat històrica.

8. Resolució de preguntes i hipòtesis formulades.

9. Adquisició i aplicació del vocabulari històric.

10. Interpretació de fonts amb contingut de tipus històric divers.

11. Tractament de la informació a partir d'esquemes, gràfics, quadres estadístics, textos, mapes o audiovisuals.

12. Comunicació de la informació mitjançant la realització de treballs senzills.

Valors

1. Actitud de tolerància i antidogmatisme.

2. Adopció d'una visió crítica i raonada mitjançant el coneixement històric.

3. Adopció d'una actitud ordenada i rigorosa en l'estudi històric.

4. Tenir cura en la presentació de treballs.

5. Valoració i respecte del llegat històric i cultural del passat.

6. Apreciació del patrimoni històric i cultural

7. Relativització de la pròpia cultura.

ECONOMIA

objectius

Els objectius generals del curs d'Economia, que s'imparteix a primer curs de Batxillerat han estat sigut extrets de la Editorial MC gGraw Hill y són els següents:

1. Identificar els agents socials, les seves relacions i els valors que conformen un sistema econòmic, analitzant les similituds i les diferències del sistema d'economia del mercat amb altres sistemes i formant-se així un judici personal i raonat, reconeixent el seu paper d'agents econòmics actius.
2. Conèixer els conceptes bàsics que permetin establir relacions d'interdependència entre els fets econòmics significatius i el context social, polític i cultural en què ocorren, i la seva aplicació a problemes i a situacions quotidianes.
3. Comprendre els trets estructurals i conjunturals més característics de la situació i les perspectives de l'economia espanyola, analitzant els avantatges i els inconvenients de la seva integració en el context econòmic internacional.
4. Manifestar interès i curiositat per conèixer i analitzar amb sentit crític i solidari els grans problemes econòmics actuals: les desigualtats econòmiques entre els pobles i entre els diversos sectors socials, el creixement demogràfic desequilibrat, la sobreexplotació dels recursos, la degradació del medi ambient i el problema de l'atur en les societats avançades.
5. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones.
6. Identificar les diferents mesures de política econòmica preses pels poders públics, així com els seus efectes econòmics i socials, valorant aquestes opcions i emetent-ne judicis personals raonats.
7. Utilitzar els coneixements adquirits per exercir amb autonomia i responsabilitat el seu paper de consumidor de béns i de serveis, reflexionant sobre la influència que les tècniques estimulants del consum tenen en la seva presa de decisions.
8. Interpretar i avaluar críticament els diferents missatges, dades i informacions que apareguin en els mitjans de comunicació social sobre els problemes econòmics actuals referits a l'àmbit local, regional, nacional i internacional, establint relacions entre els si, comunicant les seves opinions amb arguments precisos i coherents i acceptant altres punts de vista com a via d'enteniment i d'enriquiment personal.

SEQÜENCIACIÓ DE CONTIGUTS

9. Unitat 1 La raó de se ser de l'economia
10. Unitat 2 L'organització econòmica
11. Unitat 3 Els decisors de l'economia
12. Unitat 4 Producció i distribució
13. Unitat 5 El funcionament del mercat
14. Unitat 6 Tipus de mercat
15. Unitat 7 El mercat dels factors de producció
16. Unitat 8 Les fallades de mercat. L'Estat del Benestar
17. Unitat 9 Els indicadors econòmics
18. Unitat 10 Les forces internes del mercat
19. Unitat 11 Les polítiques econòmiques. La política fiscal
20. Unitat 12 El diner i els bancs
21. Unitat 13 El mercat financer espanyol. La Borsa
22. Unitat 14 Comerç internacional
23. Unitat 15 Relacions econòmiques internacionals
24. Unitat 16 La Unió Europea

TEMPORITZACIÓ

El temps de desenvolupament de cada unitat és merament indicatiu donat que sobre la realitat de l'aula, el professorat adaptarà la temporització a les necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat. Les últimes unitats 15 i 16, únicament tenen assignades tres hores cada una perquè, normalment no dona temps d'arribar-hi, i en cas que s'arribi, el temps disponible sol ser molt poc. Aquesta circumstància tampoc és excessivament greu perquè els temes que tracten es recullen a segon curs de batxillerat, dins l'assignatura de Geografia que, d'altra banda, es complementa molt bé amb el primer curs d'Economia.

25. Unitat 1 La raó de ser de l'economia
5hores
26. Unitat 2 L'organització econòmica
5hores
27. Unitat 3 Els decisors de l'economia
5hores
28. Unitat 4 Producció i distribució
3hores
29. Unitat 5 El funcionament del mercat
5hores
30. Unitat 6 Tipus de mercat
5hores
31. Unitat 7 El mercat dels factors de producció
5hores
32. Unitat 8 Les fallades de mercat. L'Estat del Benestar
5hores
33. Unitat 9 Els indicadors econòmics
10hores
34. Unitat 10 Les forces internes del mercat
5hores
35. Unitat 11 Les polítiques econòmiques. La política fiscal
5hores
36. Unitat 12 El diner i els bancs
5hores
37. Unitat 13 El mercat financer espanyol. La Borsa
5hores
38. Unitat 14 Comerç internacional
10 hores
39. Unitat 15 Relacions econòmiques internacionals
3 hores
40. Unitat 16 La Unió Europea
3 hores

RECURSOS DIDÀCTICOS

Com a recursos didàctics, a banda de fer servir els que ofereix el llibre, sobre tot el que fa referència a les qüestions de repàs que es troben al final de cada unitat, s'utilitzen sempre que és possible recursos complementaris.

Aquests recursos poden estar extrets de diferents diaris que es van recopilant i actualitzant a mida que van apareixen; també poden ser textos breus extrets de llibres que reforcin algun tipus de contingut.

El cine i els documentals també formen part dels recursos emprats.

Pel tema de la unitat 2: L'organització econòmica, es projecta la pel·lícula Balseros.

Pel tema de la unitat 6: Tipus de mercat, s'analitza diferents anuncis publicitaris de televisió i en suport paper, per tal de reforçar la idea de mercat de competència monopolística i el servei de la publicitat a les empreses que estan dins d'aquest model de mercat. També està previst tornar a realitzar un taller sobre

interpretació publicitària des del punt de vista sexista que ofereix el Departament de la Dona de l'Ajuntament de Sant Feliu.
Per la unitat 7: El mercat de factors de producció, està prevista el visionat de la pel·lícula Los lunes al sol.

Pel tema de la unitat 13: El mercat financer espanyol. La Borsa, es programa una visita a la Borsa de Barcelona i el Banc d'Espanya

SEGON CURS - GEOGRAFIA

1. Introducció

Els criteris que es poden extreure dels objectius generals de la matèria són els següents:

a) Àmbit conceptual

L'actual currículum de Geografia de Batxillerat respon a una concepció de la Geografia com a ciència social que es troba en la cruïlla de les ciències humanes i de les ciències de la terra i això es reflecteix en una **presència important dels continguts referents al medi ambient**, si bé, a diferència dels enfocaments de la Geografia escolar més clàssica que dona la perspectiva regionalista, aquests estan tractats sempre sota l'òptica de la utilització humana del medi i de les seves implicacions en la societat.

Una altra característica del currículum de Geografia de batxillerat és que **abasta els fets geogràfics en la seva doble dimensió: global i local**.

Finalment convé ressenyar, al costat dels continguts clàssics de la Geografia de batxillerat (demografia, Geografia econòmica, Geografia regional), la **presència de continguts propis de la Geografia cultural i de la** Concreció dels objectius i continguts del currículum per a les PAAU. Geografia Pàgina 2 de 9 **Geografia política**, continguts que a les darreres dècades havien anat quedant apartats dels programes escolars però que l'actualitat política mundial els ha retornat al protagonisme.

b) Àmbit territorial

La Geografia de batxillerat és una Geografia general que **contempla diferents àmbits territorials d'anàlisi** -- local, regional, continental, mundial--, d'acord amb un enfocament dialèctic que té per objectiu relacionar la part amb el tot, o sigui, la dimensió local amb la dimensió global dels fets geogràfics.

c) Àmbit procedimental

El currículum de Geografia de batxillerat promou els procediments més propis de la Geografia, és a dir aquells que contempen l'expressió espacial dels fets, en especial l'expressió cartogràfica, al costat dels procediments comuns amb la resta de ciències socials. Es parteix de la perspectiva de la geografia regional.

En funció d'aquests criteris generals es pot concretar que els blocs de contingut hauran de ser:

1. Corresponents a una Geografia de caràcter general.
2. Relacionats amb diferents àmbits territorials d'anàlisi (Catalunya, Espanya, Europa, el Món) des d'una perspectiva dialèctica que pretén vincular la part amb el tot.

BLOCS DE CONTINGUT

1. El medi físic com a escenari de les activitats humanes

- La Terra com a ecosistema global.
- El medi físic com a escenari i factor de les activitats humanes: limitacions, oportunitats i riscos.
- Els paisatges com a expressió perceptible de les relacions entre els medis físics i les societats.
- Els principals desequilibris mediambientals del món actual.

2. El medi físic com a recurs per a les activitats humanes

- Recursos renovables, no renovables i destructibles
- Distribució territorial, diversitat i nivell d'explotació dels recursos al món.
- Problemàtica energètica en relació als recursos renovables i no renovables.
- L'impacte ambiental de les activitats humanes en el territori i el medi físic.
- Els principis de sostenibilitat ambiental.

3. La població i els moviments de població al món actual.

- La desigual distribució territorial de la població.
- La diversitat d'estructures i de dinàmiques demogràfiques al món en relació a les dinàmiques econòmiques i les cultures.
- Les migracions al món actual, causes i efectes a les àrees d'origen i a les àrees receptores.
- El paper de la dona en les estructures familiars i en les dinàmiques productives al món.
- Població i recursos: la problemàtica l'increment de població mundial i els límits del creixement.

4. L'espai urbà: cap a un món de ciutats

- Causes del procés d'urbanització
- Les funcions urbanes i els usos del sòl
- Morfologia dels espais urbans
- La fragmentació social de la ciutat
- La xarxa de ciutats i el creixement urbà al món actual.
- La sostenibilitat de les ciutats i el seu espai regional

5. Els espais de producció al món

- Les ciutats mundials i els grans centres de serveis i de poder.
- Els espais de producció industrial al món: localització, especialització i dinàmiques industrials.

- Els espais de producció agrària al món: localització, especialització i dinàmiques agràries.
- Els espais d'oci i l'activitat turística al món.
- L'espai econòmic català

6. Els intercanvis en un món global

- La globalització de la producció: les xarxes mundials de distribució i de transport.
- El sistema mundial de comunicacions.
- El caràcter desigual del consum al món
- El caràcter desigual dels intercanvis i les alternatives de comerç just.

7. L'organització política del territori

- Organització i funcionament territorial: assentaments, infraestructures i polaritzacions
- La divisió administrativa del territori: jerarquies i competències territorials de les administracions
- L'organització político-territorial de l'Estat espanyol i de Catalunya
- L'organització político-territorial de la Unió Europea

8. La diversitat cultural i l'expressió territorial dels fets culturals

- La diversitat cultural i la seva expressió territorial: les cultures com a patrimoni mundial.
- La divisió política del territori i les cultures.
- Immigració i interculturalitat com escenari de futur a Europa.
- Diversitat i naturalesa dels conflictes geopolítics al món actual.
- Societat i cultura en l'àmbit territorial dels Països de llengua catalana.

9.- Competències bàsiques

Pel fa que al tema de les competències bàsiques que són pròpies de les matèries adscrites al Seminari de Geografia i Història i Ciències Socials, queden recollides en els objectius establerts per cada una d'elles. Per aquesta raó no es tornen a especificar.

Referent a les 8 competències bàsiques i transversals, les diferents matèries, en funció dels seus continguts recullen millor unes que unes altres. Per exemple, la competència matemàtica presenta més relació amb les matèries de Geografia i Economia, la competència artística i cultural amb la Història de l'art o la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic també queda més ben recollida per l'assignatura de Geografia. En canvi altres com el tractament de la informació i la competència digital, d'aprendre a aprendre, la social i ciutadana, són tractades des de totes les matèries.

a recollit en els seus objectius.

Activitats complementàries fora del centre

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES DEL DEPARTAMENT DE .geografia i història					
CURS 2014-15					
	NOM DE L'ACTIVITAT	DATA PREVISTA DE L'ACTIVITAT	DURADA DE L'ACTIVITAT	PREU DE L'ACTIVITAT	PROFESSOR RESPONSABLE DE L'ACTIVITAT
1r ESO					
	Visita al Museu Aqueològic de BCN	2n trimestre	Matí	5-6 euros	Anna I. Argilés i Magda Cuscó
	Sortida a Collserola	1r trimestre	Matí	Gratuïta	Idem
	Visita a l'exposició sobre el Delta del Llobegar	1r trimestre	2 hores	Gratuïta	Idem
2n ESO					
	Museu Història de Catalunya	2n trimestre	Matí	5-6 euros	Magda Cuscó i Gemma Lletjós
3r ESO					
	Visita al barri del Raval CCCB	3r trimestre	Matí	5-6 euros	Carme Molina
4t ESO					
	Visita a l'AHCBL		Dues hores	0 euros	Gemma Lletjós
1r Batxillerat					
	Visita al Banc d'Espanya	1r trimestre	Matí	0 euros	Anna I. Argilés
	Visita a la Borsa	1r trimestre	Matí	0 euros	Anna I. Argilés
	Visita al Banc Triodós	2n trimiestre	Matí	0 euros	Anna I. Argilés

2n Batxillerat					
	Visita als escenaris de la GC a BCN	febrer	Matí	4 euros	Anna I. Argilés
	Refugi 307	abril	Matí	6 euros	Anna I. Argilés
	Visita al port comercial de Barcelona	'abril	Matí	10euros	Carme Molina